

ESCRIVINT EN LA MURALLA: BENJAMIN, KAFKA, BORGES I L'IMAGINARI XINÈS

Carlos Rojas
Duke University

Resum || Utilitzant el relat de Kafka “La Muralla xinesa” com a punt de partida, aquest assaig examina els modes en els quals una dialèctica d’inclusió i exclusió, construcció i destrucció, han estat desenvolupades en discussions d’identitat i diferència. En particular, argumento que tot i que Walter Benjamin utilitza Kafka com a punt de partida per a reflexionar sobre com l’Oest imagina la Xina com a espai de radical alteritat, la pròpia història de la Gran Muralla està interessada en comptes d’això en com la Xina concep la seva relació amb el seu propi àlter ego estratègic, que al seu torn ofereix un model de com podem entendre el propi Occident.

Praules clau || Walter Benjamin | Franz Kafka | Deleuze i Guattari | Literatura menor | Xina

Abstract || Using Kafka’s short story “The Great Wall of China” as a starting point, this essay examines the ways in which a dialectics of inclusion and exclusion, construction and destruction, have been deployed in discussions of identity and difference. In particular, I argue that even as Walter Benjamin uses Kafka as a starting point to reflect on how the West imagines China as a space of radical alterity, Kafka’s own Great Wall story is interested instead in how China conceives its relationship to *its own* strategic Other, which in turn offers a model for how we might understand the West itself.

Keywords || Walter Benjamin | Franz Kafka | Deleuze and Guattari | Minor Literature | China

What is then the origin of the Great Wall of China that circumscribes a "proper" in the text?

Michel de Certeau, *The Practice of Everyday Life*

0. Introducció

El 1934, al desè aniversari de la mort de Franz Kafka, Walter Benjamin va ser convidat a escriure un assaig commemoratiu sobre Kafka i la seva obra. L'article resultant ofereix un anàlisi detallat de la major part de l'obra de Kafka, però també inclou un parell de cites extenses del religiós i filosòfic treball de Franz Rosenzweig de 1921 *The Star of Redemption*. L'acadèmic i expert en Benjamin Stéphane Mosès observa que Benjamin originalment va copiar aquells dos passatges en una sèrie de notes que va emprar en una conferència de ràdio amb Kafka, i afegeix que, «The striking thing about these two passages is that they perform no essential function in the extremely complex structure of the Kafka essay, so their inclusion seems both unmotivated and arbitrary» (Moses, 2005). En efecte, el mateix Benjamin reconeix al seu assaig que aquestes cites del text de Rosenzweig «[refer] not to Kafka, but to—China» (Benjamin, 1999: 810).

En el primer passatge citat, Benjamin argumenta que Karl Rossmann, l'adolescent protagonista de la primera novel·la incompleta de Kafka, *Amerika* (que va ser publicada pòstumament el 1927), encarna la caracterització de Rosenzweig del poble xinès com «devoid of individual character, as it were. The idea of the wise man, of which Confucius is the classic incarnation, blurs any individuality of character; he is the truly characterless man—namely, the average man». En el segon passatge, mentrestant, Benjamin apel·la a la discussió de Rosenzweig sobre els avantpassats xinesos per descriure la «inexhaustible intermediate world» trobada als relats de Kafka, citant la descripció de Rosenzweig de com, a la Xina, «the very fullness of the world is considered the only reality. All spirit must be concrete, particularized, in order to have its place and raison d'être. The spiritual, if it plays a role at all, turns into spirits. These spirits become definite individuals, with names and a very special connection with the name of the worshipper» (Benjamin 1999: 801, 810)¹.

El que és pot ser el més interessant sobre la inclusió d'aquests dos passatges a l'assaig de Benjamin de la Xina, però, no és el que diuen sobre l'obra de Kafka o fins i tot el que postulen sobre la pròpia Xina, sinó més aviat allò que impliquen sobre la possibilitat mateixa de la comparació intercultural. Per una banda, en tots dos passatges la Xina és concebuda com l'invers exacte de la societat i cultura occidental contemporània. Per exemple, en contrast amb la societat occidental, que premia l'individualisme, Rosenzweig afirma que el

---

NOTES

1 | Els passatges citats són de Franz Rosenzweig, *Der Stern der Erlösung* (Frankfurt: J. Kauffmann, 1921), part I, llibre 3, p. 96, i part I, llibre 2, pp. 76-77.

---

poble xinès en canvi “devoid of individual character”; i en contrast amb la metafísica occidental, que es creu que està basada en una oposició estratègica entre allò espiritual i allò material, Rosenzweig sosté que a la Xina «all spirit must be concrete». D'altra banda, la intenció de Benjamin no és simplement la reafirmació de la rígida dicotomia entre les visions del món xinès i occidental, sinó que argumenta que les qualitats que Rosenzweig atribueix a la Xina també descriuen un conjunt de característiques distintives en la ficció de Kafka. La implicació, en altres paraules, és que a l'obra de Kafka trobem l'estratègic revers de l'imaginari occidental en si mateix, a més d'un nucli de l'alteritat en què l'auto-concepció d'Occident es basa en el primer moment.

Esbossant per primera vegada una visió de la Xina com a ésser col·locat fora del pensament occidental i la metafísica, però a continuació, utilitzant aquesta mateixa visió de la Xina per descriure un cos occidental paradigmàticament de la producció literària (obra narrativa de Kafka), Benjamin suggereix el grau en què la cultura occidental està al seu torn freqüentada pel seu propi anvers estructural. En particular, Benjamin (a través de Rosenzweig) suggereix que la societat i la cultura occidental estan basades en un conjunt d'oposicions binàries (individual vs. col·lectiu, material i espiritual), i que la Xina, per contra, és imaginada com situada fora d'aquests binaris al mateix temps que ofereix un contrast estratègic contra el qual Occident (amb els seus binaris d'auto-definició) és capaç de constituir-se a sí mateix en primer lloc. En aquest assaig, examinaré un conjunt de qüestions relacionades a mesura que es desenvolupen a la pròpia obra de Kafka, i especialment en el relat «The Great Wall of China». Defenso que tot i que Benjamin utilitza Kafka com a punt de partida per a reflexionar sobre com Occident imagina la Xina com a espai de radical alteritat, la pròpia història de la Gran Muralla de Kafka està interessada en canvi en com la Xina concep la seva relació amb *el seu propi* Altre estratègic, el qual ofereix un model de com podem entendre el propi Occident.

1. La Gran Muralla Xinesa

Encara que Kafka va indicar en un moment que ell es identificava amb el xinès (Hsia, 1996), només en rares ocasions es va dirigir a la Xina de manera explícita en la seva obra. De les obres temàtiques de la Xina que existeixen, però, la més coneguda és probablement el seu conte «The Great Wall of China» (el qual va escriure en 1917, però no va ser publicat fins 1931), i on, com el mateix títol suggereix, pren inspiració de la legendària Muralla Xinesa. Presumiblement construït pel primer emperador de la Xina al voltant del 200 a.C. a través de tota la frontera nord de tres mil milles de la nació, la Gran Muralla Xinesa s'ha convertit en un símbol paradigmàtic de la

---

continuitat històrica i la integritat geogràfica xinesa. En realitat, però, la Muralla és realment la conjunció d'una varietat de murs individuals que van ser contruïts (i repetidament reconstruïts) durant un període de més de dos mil·lennis. Va haver-hi períodes en la història de la Xina durant els quals aquestes parets van jugar un paper important en la defensa de la nació, però hi va haver molts períodes en què les parets tenien poca o cap importància, i per tant se'ls va permetre caure en mal estat. El que és més interessant de la Muralla, en conseqüència, és la manera en què el seu estatus com a símbol cultural coherent ha aconseguit substituir les condicions inconnexes de la seva construcció original.

Establerta durant un període no especificat de l'antiga Xina, per la seva banda, la història de Kafka adopta la veu d'un home xinès que té vint anys quan comença la construcció de la legendària Gran Muralla, i que ofereix una mirada ficcionalitzada i radicalment desidealitzada de la Muralla i els seus orígens històrics. La història del narrador descriu com els treballadors recrutats per al projecte van ser dividits en equips de prop de vint cadascun, i cada equip va ser assignat per constuir una secció separada de cinquanta metres de Muralla. Una vegada l'equip havia completat la seva secció assignada, els treballadors eren llavors dirigits a començar de nou el mateix procés en una localització diferent. D'aquesta manera, la Muralla (actualment considerada com una de les majors estructures fetes per l'home que es conserven), va ser construïda d'una forma fragmentària. La implicació és que la Muralla és realment una conjunció discontinua d'un gran conjunt de fragments independents, i a més aquesta discontinuïtat és un component necessari de la pròpia obra (Rojas, 2010).

El narrador de Kafka fa un raonament fa un punt similar entre el rol constitutiu de la discontinuïtat respecte a la relació especial entre el centre dinàstic de la Xina i la seva perifèria. En un passatgedel conte que Kafka va publicar separatament en 1919 com a una breu paràbola titulada «A Message from the Emperor», per exemple, descriu el procés pel qual un herald intenta transmetre un missatge d'un emperador moribund a un destinatari a les províncies exteriors. Després de rebre el missatge, l'herald comença a fer del seu camí el seu destí, però resulta que el palau imperial en si és tan gran que molt bé podria passar tota la seva vida simplement tractant de fer el seu camí a l'exterior de les portes del palau, —i encara que aconseguís arribar molt lluny, necessitaria viatjar a una distància molt major per arribar fins al límit de la ciutat, per no esmentar l'interior del país llunyà. El resultat és que aquesta comunicació entre el centre imperial i la perifèria és motiu de retards tan grans que la majoria dels residents de les províncies exteriors no tenen ni idea de quin emperador és actualment en el tron, o fins i tot quina dinastia ocupa actualment el poder. El conte sosté, però, que és

---

precisament en aquestes bretxes espacials i temporals que separen el centre imperial de la seva perifèria on trobem les condicions propícies de la pròpia coherència estructural de l'imperi. La cohesió estructural de la nació xinesa és fundada per a ser predicada en les bretxes necessàries i inevitables en la mateixa Muralla que ha estat considerada com un símbol paradigmàtic de la unitat geogràfica de la nació i la continuïtat històrica.

La capacitat de la Muralla per a generar un sentit d'identitat col·lectiva, en altres paraules, resideix precisament en el seu propi estatus com a producte d'aquells mateixos buits estructurals dels quals l'imperi mateix n'està necessàriament replè. A més, tot i que és impossible desvincular l'emperador de la majoria part dels seus assumptes, aquesta àmplia distància es presentada no com a passivitat sinó com la condició essencial per al propi poder i autoritat de l'emperador. És en aquests buits entre l'emperador i els seus assumptes, en altres paraules, on ens trobem amb la matèria de la llegenda, incloent-hi l'autoritat simbòlica sobre la qual l'emperador basa el seu poder polític.

2. Sobre les minories i els bàrbars

En el seu influent estudi de 1975, *Kafka: Toward a Minor Literature*, Gilles Deleuze i Félix Guattari citen a Kafka com un primer exemple del que ells anomenen una «minor literature», per a referir-se a tot un corpus de literatura escrita en el mateix idioma que el d'una tradició literària més dominant, però de la qual es distingeix tant política com ideològicament. Argumenten que una literatura menor tendeix a ser distingida per les seves qualitats d'immediatesa política, col·lectivitat i desterritorialització, fent-se ressò (a través de Rosenzweig) de l'anterior caracterització de Benjamin de la cultura xinesa com a situada fora de la metafísica occidental i del tipus d'oposicions binàries en què està basada. La implicació, en altres paraules, és que la literatura menor, igual que la Xina, ocupa un espai fora dels binaris occidentals familiars, fins i tot quan es tracta de funcionar com una antípoda estratègica per a la pròpia cultura occidental.

En el penúltim capítol del seu llibre, Deleuze i Guattari citen «The Great Wall of China» de Kafka per a il·lustrar no només la fascinació de l'autor per temes de fragmentació, sinó també fonamentalment per la qualitat fragmentada de la seva mateixa obra, o com Deleuze i Guattari anomenen el distintiu «mode of expression through fragments» de Kafka. Ells mantenen que la discontinuïtat no és només «a distinctive feature of [Kafka's] short stories», sinó també la «discontinuity imposes itself on Kafka especially when there is representation of a transcendental, abstract, and reified machine» (72). En particular, addueixen que l'obra de Kafka, vista com a

---

conjunt de fragments i també com a obra col·lectiva, és inherentment una col·lecció de fragments, i conclueixen que «The Great Wall of China» de Kafka suggereix no tan sols que els buits de la Muralla fan possible la il·lusió d'una identitat unificada, sinó també que és precisament aquesta percepció d'identitat unificada (el producte «of a transcendental, abstract, and reified machine») la que genera la possibilitat conceptual de discontinuïtat en primer lloc. És a dir, no només és la percepció d'una Xina unificada basada necessàriament en els inevitables buits en la muralla que, teòricament, marquen els límits de la nació, sinó més enllà que aquesta mateixa percepció d'unitat nacional també *requereix* del reconeixement de les bretxes figuratives i discontinuïtats que soscaven al mateix temps la pròpia unitat idealitzada.

Aquesta dialèctica d'unitat i discontinuïtat s'empra no només per a la figura de la nació, com en l'al·legoria de la Gran Muralla de Kafka, i en la visió de l'obra literària d'un autor individual, com a l'anàlisi de Deleuze i Guattari de l'obra literària de Kafka, sinó també per entendre les tradicions literàries i els cànons literaris. Extrapolant a partir de les discussions precedents sobre el tractament que fa Kafka de la Gran Muralla Xinesa, ens agradaria suggerir que és precisament a les diferències i discontinuïtats que hi ha necessàriament presents en qualsevol tradició literària, on podem trobar les condicions de possibilitat sobre la qual es basa en sí mateixa aquesta tradició idealitzada. Alhora, aquestes mateixes diferències i discontinuïtats dins d'una tradició literària dominant —i dels quals diversos discursos menors poden sorgir—imposen en sí mateix «especially when there is representation of a transcendental, abstract, and reified machine» de la tradició literària i la formació del cànon. La conseqüència, en altres paraules, és que no només fer literatura «minor» juga un paper crucial en permetre la constitució d'una tradició literària dominant, «major», sinó que a més una literatura major també *genera la necessitat* d'un conjunt menor de literatures en contra la qual la seva existència pot ser oposada estructuralment.

En la mesura en què «The Great Wall of China» de Kafka i «A Message from the Emperor» il·lustren algunes de les condicions estructurals subratllant la noció de literatura menor de Deleuze i Guattari, una altra obra de Kafka titulada «An Old Manuscript» (i publicat per primera vegada a la mateixa col·lecció que «A Message from the Emperor» en 1919) assenyalava cap a una possibilitat molt diferent i, podria dir-se, molt més radical. A diferència de la noció ara familiar d'una literatura menor, que utilitza una literatura escrita en el mateix idioma com una tradició literària dominant amb la finalitat d'extreure les diferències i discontinuïtats que estan presents inevitablement en aquest últim, «A Lost Manuscript» en canvi apunta cap a una aporí de intel·ligibilitat radical que es troba al centre del propi ordre social.

Narrat en primera persona per un sabater el taller del qual està situat just davant del palau de l'emperador, «An Old Manuscript» descriu com la ciutat ha estat envaïda pels nòmades del nord. Aquests nòmades no saben l'idioma local, i el narrador posa en dubte si tan sols posseeixen un llenguatge propi. En canvi, saquegen els béns dels locals i deixen els carrers en desordre. El narrador albira periòdicament l'emperador mirant cap a fora per les finestres del palau, i observa que la presència de l'emperador sembla ser allò que ha atret als nòmades a la capital en un primer moment, tot i que l'emperador no pot fer res per evitar la invasió dels nòmades. Mentre que «A Message from the Emperor» emfatitza la gran bretxa que separa a l'emperador dels seus propis assumptes tot i el fet que nominalment habiten en el mateix ordre social, «An Old Manuscript» descriu com els locals i els nòmades d'alguna manera gestionen la coexistència en el mateix espai urbà tot i que ni tan sols comparteixen un llenguatge comú, i molt menys una cultura comuna. A més a més, tot i que el narrador presenta els nòmades pràcticament com a no-humans, el conte deixa oberta la possibilitat de que els nòmades puguin, de fet, tenir un llenguatge i cultura que el narrador és simplement incapaç de comprendre.

Malgrat que el narrador de «A Lost Manuscript» postula que «speech with the nomads is impossible», ell i els seus veïns en canvi aconseguen establir una relació diària viable amb els nòmades que és més productiu que la que tenen directament amb l'emperador. De fet, la frase final del conte de Kafka fa referència a un «misunderstanding», referint-se no a un malentès entre els veïns de la ciutat i els nòmades, sinó a un entre els veïns i el seu emperador. El malentès en qüestió fa referència a la situació en la qual l'emperador ha atret discretament els nòmades a la capital però no sap com manejar-los, i com a resultat es deixa al narrador i els seus companys «artisans and tradesmen» per a «save our nation», tasca per a la qual ells no es senten preparats. Com a resultat d'aquest suposat malentès, els locals acaben per compartir la ciutat amb la població d'estrangers als que consideren com una alteritat radical, però en el procés els dos grups aconseguen establir una coexistència fràgil que pràcticament transcendeix el llenguatge i la cultura. Vist en termes al·legòrics, el resultat pot ser vist com un model per a la forma en la qual qualsevol tradició literària dominant necessàriament conté dins seu els nodes de l'alteritat lingüística a través dels quals es manté el seu propi dinamisme. Si la noció de literatura menor de Deleuze i Guattari subratlla la distància socio-ideològica que intervé entre les obres que comparteixen nominalment el mateix espai lingüístic, «A Lost Manuscript» suggereix en canvi la mesura en què fins i tot un espai sociocultural unitari o tradició poden contenir suposadament idiomes o sistemes semiòtics radicalment incommensurables.

3. Sobre destrucció i creació

Com és ben sabut, Kafka només va publicar un grapat d'obres a la seva vida, incloent-hi dues col·leccions de contes ficticials, dues històries llargues i algunes obres més breus. Moltes de les seves obres, en canvi, romanien sense publicar al moment de la seva mort, i en la seva última voluntat Kafka va especificar que el seu amic i marmessor Max Brod havia de cremar tots els seus manuscrits inèdits. Brod, en canvi, va declinar fer això, i durant la següent dècada va editar i publicar moltes de les obres més icòniques de Kafka, incloent les novel·les *The Trial*, *The Castle*, i *Amerika*, i la col·lecció *The Great Wall of China*. En aquest sentit, el gruix de les obres literàries de Kafka va ser preservat malgrat la sol·licitud explícita de l'autor de que foren destruïdes.

En una dialèctica similar de creació i destrucció es basaria temps després la lectura de Jorge Luis Borges de «The Great Wall of China», de Kafka. En un breu text titulat «The Wall and the Books», Borges reflexiona sobre el fet curiós de que a la mateixa figura històrica (el Primer Emperador de la dinastia Qin) se li ha atribuït històricament la construcció de la Gran Muralla i la infame crema de pràcticament tot els llibres disponibles en el moment. Borges estava fascinat amb la idea de que la mateixa figura pogués ser responsable d'un dels projectes de construcció més famosos del món, a l'hora que d'un dels més infames actes de destrucció cultural. Al text, Borges suggereix diferents modes en els quals hom pot reconciliar aquests dos processos aparentment antiètics, especulant que potser l'emperador volia recrear el principi dels temps, o que la construcció del mur podria funcionar com una metàfora d'una devoció incondicional al passat, o que l'emperador potser havia ofert la Muralla com un desafiament per a aquells que tractaren de destruir-la. Al final, Borges conclou suggerint que la crema de les biblioteques i la construcció de la Muralla són en realitat «operations that in a secret way cancel each other», tot senyalant que «the virtue of this idea may lie in its monumental opposition between processes of construction and destruction» (Borges, 2007).

Tot i que Borges no ho menciona explícitament, realment hi ha una secció de «The Great Wall of China» destinada a aquesta qüestió de «monumental opposition between processes of construction and destruction». Concretament, el narrador de Kafka adverteix que a mesura que la construcció de la Gran Muralla estava començant, un acadèmic local, va proposar una teoria que deia que la Torre de Babel no va caure «for the reasons commonly asserted», sinó més aviat a causa de «the weakness of its foundation». L'expert va proposar llavors que una nova Torre de Babel podria construir-se usant la paret com la seva base, tot i el fet que, com assenyala el narrador, el Mur era en si mateix una construcció molt fragmentada,

---

per començar. De manera més abstracta, però, aquesta proposta suggereix que és precisament la capacitat de la paret per construir una unitat artificial basada en bretxes i discontinuïtats que ofereix una base estructural per al projecte invers de la creació d'una estructura que celebra la diferència interna.

Benjamin, però, estava també fascinat per la dialèctica de la creació i la destrucció pel que fa a la pròpia obra de Kafka. Amb referència a la directriu petició de Kafka, en el seu testament, que els seus manuscrits inèdits foren cremats després de la seva mort, Benjamin observa: «Given its background, the directive in which Kafka ordered the destruction of his literary remains is just as unfathomable, to be weighed just as carefully as the answers of the doorkeeper in 'Before the Law.' Perhaps Kafka, whose every day on earth brought him up against insoluble modes of behavior and imprecise communications, in death wished to give his contemporaries a taste of their own medicine» (804). La conseqüència és que de la directriu de Kafka de destruir les seves obres deriva de la mateixa confrontació amb els límits de la interpretació i la intel·ligibilitat que impulsen la creació de les obres en primer lloc.

Benjamin esmenta «The Great Wall of China» de Kafka només dues vegades al seu assaig de 1934. En primer lloc, cita un passatge de la història de la construcció de la Muralla i observa que «resembles fate» i el compara amb una discussió, del llibre de Metchnikoff, *Civilization and the Great Historical Rivers*, del històrics intents de la Xina per controlar el flux i les inundacions dels seus grans rius (803-804). La segona referència a l'obra, per la seva banda, no és una cita tant relacionada amb la història en si, sinó més aviat amb la col·lecció del mateix nom en què va ser publicat i les «posthumous reflections» (terme de Benjamin) que conté. Benjamin observa: «hardly had this volume appeared when the reflections served as the basis for a body of Kafka criticism which concentrated on an interpretation of these reflections to the neglect of his actual works» (806).

Igual que Deleuze i Guattari argumenten que l'obra general de Kafka ocupa el lloc d'una «minor literature» vis-à-vis amb una tradició literària alemanya més canònica, Benjamin suggereix que «The Great Wall of China» i altres «posthumous reflections» ocupen una posició menor en relació als «actuals works» de l'autor (la majoria dels quals també es van publicar després de la seva mort). És precisament en les discussions de Kafka sobre la Xina en aquest text situat en els marges de la «literatura menor» que és tota la seva obra on, no obstant, podem trobar una exploració de la complexa dialèctica de la inclusió i l'exclusió, la construcció i la destrucció, sobre la qual la cultura occidental moderna es concep a si mateixa.

Bibliografia citada

- BORGES, J. L. (1997): "La muralla y los libros," in *Otras Inquisiciones*. Madrid: Alianza Editorial. English translation borrowed from Graithier Stewart, trans. "The Wall and the Books," *Southern Cross Review* 54 (2007),
<<http://www.southerncrossreview.org/54/borges-muralla.htm>> [20/5/2015].
- BENJAMIN, W. (1999): "Franz Kafka: On the Tenth Anniversary of His Death," in *Walter Benjamin: Selected Writings, Vol. 2, 1927-1934*, Michael Jennings, Howard Eiland, and Gary Smith, eds. Cambridge: Harvard University Press.
- DELEUZE, G., and F. GUATTARI. (1986): *Kafka: Toward a Minor Literature*. Trans. Dana Polan. Minneapolis: University of Minnesota.
- HSIA, A., ed. (1996): *Kafka and China*. Berlin: Peter Lang.
- KAFKA, F. (2007): *Kafka's Selected Stories*. trans. and ed., Stanley Corngold. New York: W. W. Norton.
- MOSES, S. (2005): "Walter Benjamin and Franz Rosenzweig," in *Walter Benjamin: Critical Evaluations in Cultural Theory*, vol. 3, *Appropriations*, Peter Osborn, ed. New York: Routledge: 99-115.
- ROJAS, C. (2010): *The Great Wall of China: A Cultural History*. Cambridge: Harvard University Press.